

Otázka: Morální panika

Předmět: Společenské vědy

Přidal(a): gassicek

Filozofie 20.století

- existuje velké množství směrů, pluralita názorů
- souvisí s uměním (postmodernismus), náboženstvím a především s vědou (Jan Patočka)

Postmodernismus

- vznik v USA
- reakce na modernu (víra v pokrok, optimismus)
- svět se nevyvíjel, tak jak chtěli, vznikali politické a hospodářské (ropná krize - lidé si začali uvědomovat, že jsme na ni závislí a že je vyčerpatelná) problémy
- normalizace (snaha o demokracii byla marná)
- postmodernismus se nejvíce začíná projevovat v architektuře, snaha dostat umění na ulici, vznikají divadla malých forem, pouliční divadla (Husa na provázku) , vznik grafitti, literatura (Umberto Eco - Jméno růže, dílo určeno pro všechny)

Jean Francois LYOTARD

Postmoderní situace - člověk žije ve dvou světech, 1. svět je náš, přirozený 2. svět vědy a techniky, a čím víc je dokonalejší, tím víc se od něj vzdalujeme (nerozumíme mu).

Existuje ještě svět kam se vrátit? Existuje přirozený svět? Vidí možnost úniku před druhým světem pomocí životního prostředí, o které se musíme starat

Křesťanská filozofie

- základy položil papež Lev XIII – Encyklika AETERNI PATRIS – Tomismus je oficiálním učením katolické církve, církev si uvědomuje, že pokrok je nezastavitelný
- snaží se dát do rovnováhy: víru, vědu, náboženství
- reaguje na aktuální problémy: neřádek, zastavení války a násilí, uprchlická krize, AIDS (věrnost)
- naše konání směřuje k Bohu

Pragmatismus

- vznik v USA 19.-20.st
- 1) **populární** – podporuje zájmy konzumní společnosti
- 2) **filozofický** – snaží se řešit tři problémy: otázky poznání, pravdy, význam filozofie
- na prvním místě je lidské chování a jednání
- důležité je uplatnit své poznatky v praxi
- veškeré naše chování je ovlivněno pudy a potřebami
- není důležitá podstata věcí, ale důsledky
- všechno vudělání nyní pro nás mělo být užitečné a přinášet nám hodnoty, které můžeme využít v praxi (James Watson)

Fenomenologie

- věda o fenoménech = podstatách

Edmund Husserl

- německý filozof, zajímá se o to, jak na nás působí vnější svět a jestli je nějaká provázanost mezi zkušeností a poznáním – ano
- zkoumání vědomí – o podstatách, na základě zkušenosti se nám vybaví hlavní znaky (stůl – pracovní, jídelní, dřevěný)
- nesmíme se nechat ovlivnit tím, k čemu věc slouží, kde se s ní setkáváme ani jejím historickým vývojem
- uzávorkování

- Husserlem byl ovlivněn Jan Patočka – žijeme ve dvou světech, věda nám má pomáhat, ale nepomáhá nám se smysly života

Existencialismus

- vznik 20. let 20. století, největší rozmach v druhé polovině 20. století
- filozofický, umělecký směr
- podstata se týká existence člověka, jestli někdo o existenci rozhoduje nebo je to jen na nás
- zakladatelem byl dánský filozof Søren Kierkegaard
- **nihilismus**: neuznávání, popírání všech mravních a společenských hodnot, rezignace
- podstata existencialismu souvisí s pesimismem
- okamžik smrt je podle nich okamžik, kdy život poznáme

1) **Teistický** - za naším životem a rozhodnutím stojí Bůh

Carl Jaspers - německý filozof, náš život poznáváme v mezních situacích

Martin Heidegger - člověk je vždy konkrétní individuum, jsme na své existenci zainteresovaní, člověk je do světa určen, nemůže v životě rozhodovat, člověk žije v konkrétním čase

2) **Ateistický** - aktivnější přístup člověka, blízko k levicovým názorům

Albert Camus - člověk život poznává v mezních situacích (vina, smrt, utrpení)

Jean Paul Sartre - odpovědnost za náš život máme ve svých rukou, jsme odsouzeni ke svobodě, nemáme si nechat život proplout mezi prsty

Marxismus

- s názory se setkáváme v některých zemích i dnes

- základem marxismu je historický a dialektický materialismus

1) Historický

- zajímá se o vývoj společnosti
- hodnotí postavení člověka ve společnosti
- dává člověka jako součást masy, kolektivu
- vývoj společnosti = vývoj výroby
- vývoj společnosti je dán vztahem mezi výrobními silami (výrobní prostředky, stroje) a výrobními vztahy (vztahy lidí ve výrobě), k pohybu společnosti dochází díky tomu, že VS a VV se nepohybují stejně - rychleji se vyvíjí VS

2) Dialektický

- základem světa je hmota, která se neustále mění díky své vlastní energii, je nekonečná v prostoru i čase

Politická ekonomie - ekonomický vývoj kapitalismu a socialismu

Vědecký komunismus - teorie revoluce: jak se dá dospět ke komunismu, musí proběhnout revoluce

, vznik a budování tzv. socialistického státu, Marx je pro změnu společnosti - změní se myšlení vůdců